
GYMNÁZIUM FRANTIŠKA KŘIŽÍKA a
ZÁKLADNÍ ŠKOLA, s.r.o.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Školní družiny“

Předkládá: Mgr. Šárka Chvalová, ředitelka školy

V Plzni dne 31. srpna 2018

OBSAH DOKUMENTU

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	4
3.	KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	4
4.	DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ	5
5.	FORMY VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
6.	OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	6
7.	PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	8
8.	PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	8
9.	POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK.....	8
10.	POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK.....	9
11.	POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK.....	9
12.	POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ	9
13.	ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	10

Razítko a podpis ředitele školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP

Oficiální název: Školní vzdělávací program školní družiny

Předkladatel

Název školy, adresa, právní forma, IČO, IZO

Gymnázium Františka Křižíka a základní škola, s.r.o., Sokolovská 54, 323 00 Plzeň
zřizovatel: Mgr. Šárka Chvalová, Učňovská 2, 322 01 Plzeň
IČ: 25 209 957, IZOZŠ: 181 035 081, IZO ŠD: 181 035 553
REDIZO: 600009637

Kontakty

telefon: 377 925 711, fax: 377 925 712, e-mail: gfk@krizik.eu, www.krizik.eu

Ředitel

Mgr. Šárka Chvalová
e-mail: sarka.chvalova@krizik.eu

Koordinátor ŠVP

Mgr. Zuzana Fiedlerová
e-mail: zuzana.fiedlerova@krizik.eu

Datum posledního zařazení do sítě škol

16. 5. 2017

Platnost dokumentu

1. září 2018

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je součástí Gymnázia Františka Křížíka a základní školy, s.r.o. v Plzni. Družinu mohou navštěvovat žáci prvního stupně. V současné době má družina 8 oddělení podle ročníků, každé oddělení má vlastního vychovatele / vlastní vychovatelku. Školní družina se nachází ve třídách ZŠ, které jsou vybaveny novým nábytkem, počítačem, pohovkami a kobercem.

Školní družina nabízí žákům smysluplné využití volného času. Její činnost poskytuje relaxační, odpočinkové a pohybové aktivity, rozvíjí zájmy, prohlubuje a rozšiřuje vědomosti žáků a podílí se také na přípravě na vyučování. Vede žáky k samostatnosti, pečlivosti, pěstování návyků sebeobsluhy, klade důraz na zásady společenského chování a vystupování v kolektivu. Činnosti a aktivity žáků ve školní družině se uskutečňují v oblasti sportovní, estetické, pracovní, rekreační a společenskovední výchovy.

Výchovné aktivity jsou rozvrženy v týdenní skladbě zaměstnání. Pravidelně se střídají činnosti různého charakteru.

V průběhu celého školního roku ve spolupráci s 1. stupněm ZŠ se pořádají různé akce: *Seznamovací víkend, Dušičkový pochod, Vánoční vyrábění, Velikonoční dílny, ...*

Vychovatelky se snaží vytvářet příjemné a podnětné prostředí, dbají na dodržování pravidel slušného chování, přátelských vztahů mezi dětmi, vedou je k dodržování bezpečnosti a k šetrnému zacházení s hračkami i dalším vybavením třídy. Režim školní družiny navazuje na vyučování i časovou organizaci zájmových kroužků.

3. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Pro činnost ve školní družině jsou voleny takové metody a formy práce, které směřují k naplňování těchto cílů:

a) *Rozvíjet kladné vztahy v kolektivu žáků i mimo něj (mezi žáky, mezi žáky a dospělými, mezi žáky a veřejností):*

- vést žáky ke spolupráci
- rozvíjet schopnost vzájemné tolerance (umět přijmout druhého takového, jaký je; umět reagovat na jinakost)
- vytvářet motivující prostředí k osobnímu rozhodování, k přijímání zodpovědnosti
- vést žáky k respektování pravidel slušného chování a morálních hodnot
- vést žáky k citlivému vnímání prostředí a přírody
- vytvářet bezpečné prostředí k rozvoji sebepoznání, posilovat zdravé sebevědomí

b) *Posilovat komunikativní dovednosti:*

- vést žáky ke vzájemné komunikaci
- vytvářet podmínky pro rozvoj slovní zásoby
- rozvíjet schopnost řešit konflikt v klidu a efektivně
- vést žáky k umění naslouchat druhým, k umění sdělit svůj názor a přijmout názor
- ostatních a vyjádřit své pocity

c) *Učit žáky efektivně využívat jejich volný čas:*

- poskytnout prostor pro relaxaci
- nabídnout žákům školní zájmové kroužky – kreativní, sportovní, jazykové, hudební

4. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program školní družiny byl sestaven na dobu 1 roku, což umožňuje reagovat vhodně na měnící se podmínky. V rámci jednotlivých celků pojímaných jako témata jsou činnosti ve školní družině plánovány v těchto úrovních:

- průběžné působení vychovatelky na činnost žáků vztahující se k danému tématu
- řízená organizovaná činnost, která postupuje podle tematického plánu
- příležitostné akce soustředěné k určitému vybranému tématu

Některé celky nemohou postihnout všechny tři úrovně, ale jen některou z nich. Zvláštní důraz je kladen na navozování situací, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Má umožňovat žákům odpočinek i přípravu na vyučování.

Podle charakteru a cílů činnosti využívají vychovatelky vhodné metody a formy práce.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to například výlety, exkurze, besídky.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků nebo v tzv. koncové družině. Vychovatelky při těchto činnostech nejen zajišťují bezpečnost žáků, ale také navozují a podněcují některé jejich vlastní aktivity.

Odpočinkové činnosti jsou chápány nejen ve smyslu klidových činností (poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě), ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který má kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. závodivé hry při pobytu venku nebo v tělocvičně.

Příprava na vyučování nespočívá ve vypracovávání domácích úkolů, ale jsou do ní zahrnuty i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž se upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování

Metody práce ve školní družině:

- beseda, rozhovor, diskuse
- soutěže, kvízy, doplňovačky
- dramatizace, četba
- malba, kresba, mozaika, koláž
- zpěv, tanec, doprovod písní
- vycházky tělovýchovné
- vycházky přírodovědné
- vycházky poznávací
- pohybové a sportovní hry
- soutěže
- sáňkování, bruslení
- výstavy, exkurze
- videoprojekce
- práce na PC
- skupinové a individuální práce

Denní skladba činností

- *po ukončení vyučování* (hygiena, oběd ve školní jídelně, převlékání)
- *odpočinkové činnosti*

jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regenerace sil, děti volí k těmto činnostem optimální polohu.

- *zájmové činnosti*

umožňují dětem seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností, dominující je vlastní aktivita dětí, která jim přináší radost a uspokojení, činnosti probíhají ve skupinách nebo individuálně, organizovaně či spontánně.

- *rekreační činnosti*

slouží k regeneraci sil, zařazujeme do nich náročnější pohybové a sportovní prvky.

- *odpolední svačina* (pitný režim zajišťují rodiče)
- *příprava na vyučování*

provokuje se formou didaktických her, práce s knihou a časopisem, počítačovými hrami s výukovou tematikou.

6. OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Jako prostředek naplňování obsahu práce ve školní družině jsou využívány tematické plány zpracované do celoročních plánů.

Matematika a její aplikace

- rozvíjení paměti (pexeso, kimovky, barevná matematika)
- rozvíjení logického a abstraktního myšlení (domino, dáma, hádanky, křížovky, ...)

Člověk a jeho svět

- národní pohádky a pověsti (četba, poslech, vyprávění, dramatizace, ilustrace)
- historie, vlasti (lidové písničky, pohádky, lidové zvyky)
- výroba zvykoslovných předmětů (vánoční ozdoby, kraslice, přáníčka, velikonoční ozdoby,...)
- role členů rodiny (dramatizace, výtvarné zobrazení)
- mezilidské vztahy, komunikace (pravidla slušného chování, rozhovory, komunikativní kruh, scénky, vyprávění zážitků)
- různé druhy materiálů, jejich rozlišení a určení (papír, látka, přírodniny, plasty, kůže, dřevo, korek, vlna, kov, sklo)
- ohleduplné chování k přírodě (třídění odpadů, vycházky, hra v přírodě, příkrmování zvěře v zimě)
- roční období (pozorování změn v přírodě, činnosti typické pro jednotlivá roční období: pouštění draků, stavění sněhuláků, zakládání herbářů)
- jednoduché pokusy (tání sněhu, filtrace, změna skupenství vody, co plave na vodě, pokusy s barvou, klíčení semen)

Jazyk a jazyková komunikace

- poslech literárních textů, rozvíjení slovní zásoby (pohádky, dětské knihy, CD)
- přednes vhodných literárních textů (básně, rozpočítadla, krátké pohádky, říkanky, hádanky, bajky)
- dramatizace přečteného nebo slyšeného textu (jednotlivci i skupina)
- výtvarný nebo hudební doprovod textu
- základní komunikační pravidla (pozdrav, poděkování, požádání, omluva)
- vyhledávání informací v knihách, časopisech, encyklopediích
- správná výslovnost (básničky, říkanky, jazykolamy)
- rozlišování spisovného a nespisovného jazyka a vhodné použití
- vyprávění na základě obrazového materiálu

Výchova ke zdraví

- základní hygienické a zdravotně preventivní návyky, význam pohybu pro zdraví (mytí rukou, zdravá výživa, přiměřené oblékání, pohyb na čerstvém vzduchu)
- dodržování zásad bezpečného chování (vytvoření a dodržování pravidel, komunikativní kruh)
- dopravní výchova (hry s dopravní tematikou, soutěže, poznávání dopravních značek)
- režim dne a jeho dodržování (orientace v čase)
- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity (hry a soutěže s PET lahvemi, krabicemi od nápojů, kolíčky, soutěže v družstvech v přírodě i v tělocvičně, využití hraček, pohybová tvořivost)
- manipulace s míčem, obručí, přeskoky přes švihadla, podbíhání lana, přetahování, koloběžky

Člověk a svět práce

- práce s drobným materiálem (korálky, přírodniny, stavebnice)
- práce s různorodým materiálem (korek, dřevo, různé druhy papíru, textil, umělá hmota, vosk,...)
- práce s papírem (skládání, stříhání, přehýbání, tvarování, barvení)
- konstruktivní činnosti (stavebnice – montáž i demontáž)
- vytváření různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů (loutky, modely, plastické koláže, kraslice, betlém, vánoční ozdoby,...)
- dodržování zásad bezpečnosti při práci (poučení, vytvoření a dodržování třídních pravidel)
- rozeznávání vlastností materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, fólie, látka, dřevo, umělá hmota, sádra, zemina apod.)

Umění a kultura

- využití jednoduchých hudebních nástrojů (bubínek, Orfeovy nástroje)
- poslech různých hudebních stylů a žánrů
- hry s rytmem (hry na tělo, rytmické říkanky, vytleskávání rytmu)
- seznámení s výtvarnými technikami (akvarel, tuš, tempera, křída, tužka, pero)
- koláž
- frotáž
- tisky
- perokresba
- prostorové obrazy
- zdobení papíru (lepení, tisky, barvení, vrstvení, batiky, škrobení)

Obsah a navržené činnosti vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

1. Kompetence k řešení problémů:

- učí objevovat různé varianty řešení
- na základě vlastního úsudku a zkušenosti učí plánovat a řešit daný problém
- učí promyslet a naplánovat řešení problému
- učí využívat získaných vědomostí a znalostí
- učí aplikovat osvědčené postupy do praxe

2. Kompetence komunikativní:

- vede k vyjadřování vlastních pocitů při jednotlivých prožitcích
- přispívá k účasti v diskuzi
- učí vhodně reagovat a vyjadřovat vlastní názor
- vede díky komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními dětmi
- rozšiřuje slovní zásobu
- učí aktivněji komunikovat s okolím

3. Kompetence pracovní:

- vede k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti
- učí děti pracovat samostatně po zadání práce
- učí využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- v zájmu vlastního rozvoje
- vede k samostatnému a tvořivému přemýšlení
- vede k zorganizování pracovního prostoru a postupu práce

- učí děti prezentovat výsledky své práce

4. Kompetence k trávení volného času:

- aktivně rozvíjí dětské zájmy a záliby
- představují vhodnou možnost relaxace
- vede k pocitu úspěchu a seberealizace
- rozvíjí talent
- zvyšuje zdravé sebevědomí
- rozvíjí schopnost aktivního trávení volného čas

7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

V našem zařízení jsme připraveni na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a adekvátně s nimi pracovat.

Školní družinu navštěvují žáci se zdravotním znevýhodněním (specifické poruchy učení, poruchy chování, autismus), proto vychovatelky úzce spolupracují s třídními učiteli, konzultují výchovné a vzdělávací metody. Nezbytná je také spolupráce s rodiči.

Do budoucna jsme připraveni vytvořit prostor i pro nadané žáky.

8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Činnost školní družiny je určena pro žáky prvního stupně naší základní školy. O přijetí žáka či jeho vyloučení rozhoduje ředitelka školy (dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání 74/2005 Sb.). Přijetím žáka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny.

Podmínkou přijetí žáka k pravidelné činnosti je odevzdání řádně vyplněné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky, způsobu odchodu žáka ze školní družiny i doba jeho uvolňování do zájmových kroužků.

Docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o mimořádné uvolnění žáka je možno provádět pouze předem a písemnou formou (s podpisem rodičů).

Do školní družiny může být žák přihlášen během celého školního roku, pokud není naplněna její kapacita.

Ukončit docházku může žák během celého školního roku na základě písemné žádosti rodičů o vyřazení žáka.

9. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

K činnostem školní družiny jsou využívány třídy ZŠ v prvním podlaží budovy a v suterénu školy. Školní družina využívá i jiných zařízení školy (tělocvičnu, hudební třídu, atrium, školní hřiště, multimediální aulu). V užívaných prostorách žáci vždy respektují provozní řády.

Třídy jsou vybaveny novým nábytkem, který svou velikostí odpovídá věku dětí a poskytuje dostatečný úložný prostor pro hračky, knihy, stolní hry a další pomůcky. Ve třídách jsou podlahy pokryty PVC, pro činnosti a hry na zemi slouží koberce pokrývající část podlahy. Žáci mají k dispozici hygienická zařízení na chodbě.

K dispozici jsou CD přehrávače, počítač, interaktivní tabule.

K výzdobě prostor školy jsou využívány výtvarné práce dětí. Výzdoba je obměňována a aktualizována (např. dle ročních období).

10. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Školní družina má 8 oddělení, která se dělí do skupin podle ročníků. V každé z nich pracuje jeden vychovatel, v současné době má školní družina tedy osm vychovatelů.

Vychovatelé jsou motivováni k dalšímu vzdělávání a odborné zaměření si dále prohlubují v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Vychovatelé se chovají a jednají profesionálním způsobem. V souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně-vzdělávací činností ve školní družině:

- mají vysokou míru empatie a dovedou projevovat vřelý vztah k žákům
- umějí vytvořit příznivé sociální klima a efektivně se žáky jednat
- mají organizační schopnosti
- vytvářejí pestrá a zajímavá skládla činností a nalézají pro ně v denní skladbě vhodný časový prostor
- pro zájmové aktivity využívají své odborné zaměření
- navozují radostnou atmosféru a komunikační prostředí, posilují v žácích kladné city, vytvářejí pocit bezpečí, zvolenými činnostmi posilují v dětech sebevědomí a vytvářejí z žáků dobrý kolektiv
- dodržují pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, dbají na bezpečnost žáků

11. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Provoz školní družiny je financovaný z prostředků zřizovatele základní školy. Výši úplaty za poskytování školských služeb stanovuje ředitelka školy.

O snížení nebo prominutí úplaty, zejména v případě žáků se sociálním znevýhodněním, rozhoduje ředitelka školského zařízení.

12. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Naše školské zařízení vyhledává, zjišťuje a vyhodnocuje možná rizika vyplývající z činností při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně i přijímá opatření k jejich prevenci.

Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sportování. Jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

Je nutné zajistit nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální. Žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu, učí se zásady ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- vhodná struktura činnosti a skládla zaměstnání s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem (viz vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých)
- bezpečné pomůcky
- ochrana žáků před úrazy
- výrazné označení nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktu na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba - ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě našeho zařízení – plánování činnosti, vlastní podíl na případném řízení a provádění i následném hodnocení
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě

13. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program školní družiny je k nahlédnutí v ředitelně školy a dále je umístěný na nástěnkách v jednotlivých odděleních školní družiny. Jeho elektronická podoba je zveřejněna na webových stránkách školy www.krizik.eu.